

Profiel gespreksleiders Dialoog & Ethiek

Het doel van Dialoog & Ethiek (D&E) is een open en veilige werkcultuur bij de rijksoverheid, waar dialoog en ethische reflectie vaste praktijk is.

Ethiek gaat over het ontwikkelen van praktische wijsheid ofwel over wijs en goed handelen. Bij de Rijksorganisaties is het straks normaal om regelmatig een dialoog of ethische reflectie te laten begeleiden door professionals.

Het begeleiden van ethische reflectie is een vak apart dat geleerd kan worden op een voedingsbodem van houding, ervaring en talent. We hanteren hoge normen en bieden ondersteuning en inspiratie daarvoor. Onderstaand het profiel van gespreksleiders 'Dialoog & Ethiek'.

Het is een dynamisch profiel dat in samenspraak met de community van D&E gespreksleiders regelmatig zal worden geüpdatet.

Vormen van ethische reflectie

- Socratische dialoog* waarin onderzoek wordt gedaan in concrete ervaringen
- Moreel beraad* over een morele spanning die onoplosbaar lijkt te zijn
- Onderzoeksgesprekken* waarin wordt verkend wat meespeelt bij een vraagstuk en gezocht wordt naar een visie die we als 'goed' kunnen kwalificeren.

Houding

- Bereid jezelf in te zetten als instrument en jezelf daarbij in het geding te brengen
- Responsief naar anderen en naar de omgeving
- Open over eigen keuzes, patronen, waarden, tekortkomingen, voorkeuren etc.
- Nieuwsgierig, geïnteresseerd in eigen denken en dat van anderen
- Mild naar jezelf en anderen
- Bewust van eigen (denk)patronen en gedrag en effect daarvan op anderen
- Bereid tot zelfreflectie en zelfontwikkeling

Vaardigheden

- Voeren van intakegesprekken die de vraag en context helder maken
- Toepassen van praktisch-filosofische methodieken
- Gesprekken ontwerpen
- Goede structuur bieden voor het gesprek
- Respecteren van ieders bijdrage
- Een veilige sfeer creëren
- Oordeel en emotie kunnen onderzoeken
- Afstemmen op deelnemers en situatie
- Inzetten van verschillende lagen van luisteren
 - Zelfgericht: bewust van eigen patronen en emoties

- Compassievol: je kunnen verplaatsen in de situaties van een ander
 - Met distantie: zicht hebben op het grotere geheel
- Feitelijk luisteren
- Stimuleren van helder denken
- Aanscherpen van vragen en kwesties
- Herkennen van oordelen, aannames, drogreden
- Structuur en ruimte creëren in het gesprek
- Gesprek concreet kunnen maken
- Gesprek helpen verdiepen en tot de essentie brengen
- Spreekvaardigheid: helder, bondig en inspirerend spreken
- Werken met wat aanwezig is in het hier en nu
 - Kunnen omgaan met verstoringen
 - Kunnen improviseren en variëren
 - Kunnen werken met groepsdynamiek

Kennis en visie

- Basiskennis van enkele filosofische stromingen
- Kennis van concepten en begrippen uit ethiek en praktische filosofie
- Kennis van gespreksmethodieken vanuit praktische filosofie
- Kennis en gespreksmethodieken vanuit dialoog
- Eigen visie op dialoog en ethiek